

הכנסת

מרכז המחקר והמידע

השותפות החברתית באירלנד

הכנסת, מרכז המחקר והמידע

קריית בן-גוריון, ירושלים 91950

טל': 8240 640 - 02

פקס: 6103 649 - 02

www.knesset.gov.il/mmm

כתיבה: יונתן ארליך, כלכלן

אישור: שרון סופר ראש צוות

עריכה לשונית: מערכת "דברי הכנסת"

דיבאייר תשס"ו

2 במאי 2006

תוכן העניינים

1	מבוא
1	1. רקע
2	2. התפתחותה של השותפות החברתית
3	3. תהליך העבודה
4	4. הסכם השותפות החברתית משנת 2003 – תמצית
7	5. דיון במבנה השותפות החברתית: יתרונות וחסרונות
<u>98</u>	מקורות

מבוא

רבות נכתב על הכלכלה של אירלנד ועל שגשוגה בשנים האחרונות. שיעורי הצמיחה של המשק האירי הם הגבוהים באירופה ב-15 השנים האחרונות, ובשנים האלה הפכה אירלנד לאחת המדינות המובילות באירופה מבחינת רמת החיים של אזרחיה.¹ במסמך זה יוצג אחד היסודות של הצלחת הכלכלה של אירלנד – מנגנון השותפות החברתית. בשותפות החברתית קבוצות אינטרס ממגזרים שונים משתתפות בהליך קבלת ההחלטות ובקביעת המדיניות של הממשלה בסוגיות כלכליות וחברתיות.

במסמך נציג את הרקע ואת ההקשר ההיסטורי של הקמת השותפות החברתית, את התפתחות ההסכמים במהלך השנים ואת תהליך הגיבוש של הסכמי השותפות החברתית התלת-שנתיים. כמו כן, נציג את עיקרי ההסכם האחרון. לבסוף נדון ביתרונות ובחסרונות של מנגנון השותפות החברתית.

1. רקע

מנגנון השותפות החברתית באירלנד מבוסס על גישה הרואה תועלת בשיתוף פעולה בין הממשלה לבין קבוצות אינטרס שאינן חלק מהרשות המבצעת או המחוקקת בהליך קבלת ההחלטות ובקביעת המדיניות של הממשלה בסוגיות כלכליות וחברתיות. היא נועדה לאפשר לנציגים של מגזרים לא ממשלתיים לדון עם הממשלה על מגוון של נושאים ולבוא לידי הסכמה בדבר המדיניות האופטימלית.²

בשנת 1986 החלה המועצה הלאומית לחברה ולכלכלה לתאם התייעצויות עם גורמים חברתיים רבים בנושאי כלכלה וחברה. לפי תפיסת המועצה, רק שיתוף פעולה והסכמה של הגורמים שיושפעו מהשינויים במדיניות הכלכלית יאפשרו את הצלחתה של אסטרטגיה כלכלית חדשה.

מאז סוף שנות ה-80 הסכמי השותפות החברתית (Social Partnership Agreements) הם בסיס חשוב לתכנון הממשלתי ולקביעת המדיניות הכלכלית והחברתית באירלנד. רעיון השותפות החברתית התפתח בעת השפל בכלכלת אירלנד בשנים 1980-1987. אירלנד סבלה משיעורי אינפלציה גבוהים, מגירעון עמוק, מאבטלה גואה ומצמצום בבסיס היצרני. נוסף על כך, היה צורך לעצב מחדש את הכלכלה כדי שתתאים

לדרישות הכניסה אל האיחוד האירופי המוניטרי. בעקבות זאת, בשנת 1986 החלה המועצה הלאומית לחברה ולכלכלה (National Economic and Social Council, להלן – המועצה),³ הפועלת בחסות משרד ראש הממשלה, לתאם התייעצויות עם גורמים חברתיים בנושאים כלכליים וחברתיים. לפי תפיסת המועצה, רק שיתוף פעולה והסכמה של הגורמים שיושפעו מהשינויים במדיניות הכלכלית יאפשרו את הצלחתה של אסטרטגיה כלכלית חדשה. ההתייעצויות בין השותפים החברתיים הן כעין תהליך למידה משותף של האפשרויות החברתיות והכלכליות שעומדות בפני הממשלה ושל ההשלכות של צעדי מדיניות

¹ להרחבה על הכלכלה של אירלנד ועל הגורמים שהביאו להצלחתה ראה מרכז המחקר והמידע של הכנסת, הכלכלה באירלנד: ניתוח 15 שנות צמיחה, כתיבה: יונתן ארליך, מאי 2006

² <http://www.wheel.ie/user/content/view/full/2527>

³ המועצה נוסדה ב-1973 והיא גוף שאמור לייעץ לממשלת אירלנד בנושאים של כלכלה לאומית וחתימה לצדק חברתי. הממשלה ממנה את יו"ר המועצה; חברי המועצה הם נציגים של השותפים החברתיים ומנכ"לים של כמה משרדי ממשלה, ובהם משרד האוצר ומשרד המסחר והתעסוקה.

אפשריים.⁴ הדיונים מתנהלים בשיתוף נציגים של משרדי הממשלה הרלוונטיים, ומובילים לגיבוש הסכמי השותפות החברתית. עד היום נוסחו שישה הסכמים:

- 1988 – "תוכנית להתאוששות לאומית"
- 1991 – "תוכנית להתקדמות כלכלית וחברתית"
- 1994 – "תוכניות לתחרותיות ולעבודה"
- 1997 – "שותפות 2000"
- 2000 – "תוכנית לשגשוג ולהגינות"
- 2003 – "לתמוך בהתקדמות"

שמות ההסכמים מעידים שמטרות השותפות אינן קבועות, אלא נקבעות על-פי סדר עדיפויות שעליו השותפים מחליטים. גם הרכב השותפות החברתית השתנה מאז ההסכם הראשון, וראה להלן.

2. התפתחותה של השותפות החברתית

הסכמי השותפות חברתית הראשונים התמקדו במדיניות מקרו-כלכלית. הם עסקו בקביעת רמות שכר מקובלות במגזר הציבורי ובמגזר הפרטי במטרה לצמצם הוצאות ממשלתיות ולשמור על תחרותיות. נוסף על כך, נדונו נושאים כמו רפורמה במערכת המסים ובתשלומי רווחה. דיונים אלו עודדו בניית קונסנזוס בין הגורמים. בשל שנות המיתון הרבות, הושם בהם דגש על הצורך של המדינה לשמור על יציבות מחירים ולא ליצור לחץ אינפלציוני על-ידי דרישות תקציביות מרחיבות. **תוצאה חשובה של המשא-ומתן המוקדם היתה ההסכמה של איגודי העובדים שלא לדרוש העלאות שכר. בתמורה התחייבה הממשלה שהערך של תשלומי הרווחה יישמר והם לא ייפגעו בקיצוצי התקציב. כמו כן, הממשלה התחייבה להפחית את מס ההכנסה – מהלך שהיה עתיד להביא תועלת לחברי איגוד העובדים.**

ואולם, המועצה לא ראתה בשותפות החברתית אמצעי לקיום משא-ומתן על רמות שכר בלבד. הסכמי השותפות הרחיבו את יריעתם במהלך השנים. למשל, לפי הסכם השותפות האחרון, שנחתם בשנת 2003, יש לקדם עשר יוזמות בתקופת ההסכם. היוזמות נועדו להוביל לשיפור בעשרה תחומים שנקבע שהם עומדים בראש סדר העדיפויות, ובהם אבטלה ארוכת טווח, עוני בקרב ילדים ושימוש בסמים ובאלכוהול (שאר התחומים מפורטים בפרק 4).

ההרחבה בטווח הפעולה של הסכמי השותפות החברתית קיבלה ביטוי בהרכב השותפים החברתיים. שלושת ההסכמים הראשונים נוסחו בשיתוף של הממשלה ושל שלושה מגזרים (Pillars): המעסיקים,⁵ איגודי הסחר והחקלאים.⁶

⁴ R. O'Donnell, "Ireland's Economic Transformation: Industrial Policy, European Integration and Social Partnership", Univ. of Pitt. Center for West European Studies, Working Paper No. 2, Dec. 1998.

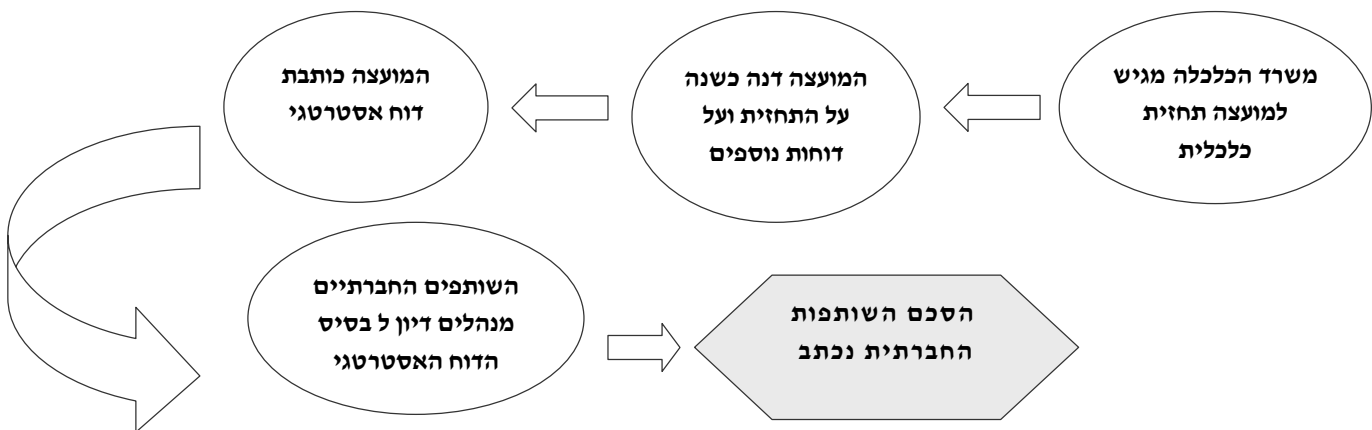
⁵ נציגי מגזר המעסיקים: הקונפדרציה לעסקים ולמעסיקים; הפדרציה של תעשיית הבינוי; התאחדות העסקים הקטנים; איגוד היצרנים; הקונפדרציה של תעשיית התיירות; לשכת המסחר.

השותפות החברתית התרחבה מאז 1996, וכיום שותפים בה נציגים של עוד מגזר – הקהילה וארגונים חברתיים.⁷ נציגים של מגזר זה מעלים לדיון סוגיות הקשורות בשכבות החלשות, שקודם לכן לא קיבלו התייחסות. על כן, לא מפתיע שבשלושת הסכמי השותפות החברתית האחרונים כלולים בסדר העדיפויות נושאים כמו אבטלה ועוני.⁸

3. תהליך העבודה

הליך גיבושו של הסכם השותפות החברתית מתחיל עם הגשתה של תחזית כלכלית של משרד הכלכלה למועצה (ראה **תרשים 1**). המועצה דנה בסוגיות העולות בתחזית ובפרמטרים המועלים בה. עבודת המועצה נמשכת כשנה, ובמהלכה מעיינים בכמה דוחות נוספים, וכן מתייעצים עם מומחים בתחום. עם תום עבודת המועצה נכתב דוח אסטרטגי, שנועד לשמש בסיס לדיונים בדבר הסכם השותפות החברתית. לאחר סיום שלב הכנה זה, מתנהלים דיונים רשמיים של שלושה עד ארבעה חודשים בין כל השותפים החברתיים ונציגי הממשלה. על סמך דיונים אלו נכתב הסכם השותפות החברתית החדש. **לפני שהסכם**

תרשים 1: תהליך כתיבתו של הסכם השותפות החברתית

נכנס לתוקף עליו לקבל את אישור הממשלה ואת אישור הפרלמנט. על יישום ההסכם לאחר אישורו אחראי משרד ראש הממשלה. בתקופת ההסכם משרד ראש הממשלה מפרסם דוחות על התקדמות יישום ההסכם.

מובן שמתכונת הסכם השותפות החברתית שונה מזו של הדוח האסטרטגי של המועצה. בעוד הדוח האסטרטגי דן בסוגיות בכלליות ומציג מטרות רחבות, בהסכם השותפות מובאות הצעות מדיניות

⁶ נציגי מגזר החקלאים: התאחדות החקלאים; התאחדות ספקי החלב; ארגון הקואופרטיבים בע"מ; Makre ne Ferme – ארגון המייצג חקלאים צעירים.

⁷ נציגי מגזר זה: "בימה קהילתית" – ארגון ובו כמה עמותות שמקדמות צדק חברתי ונלחמות בעוני ובעריס חברתיים; ארגון הדתיים של אירלנד; הארגון הלאומי של המובטלים; מועצת הנשים הלאומית; ארגון על-שם הקדוש וינסנט דה פול – ארגון צדקה המסייע לעניים; "סיוע פרוטסטנטי"; מועצת הצעירים הלאומית; מרכזי ארגון הסחר למובטלים.

⁸ "History and Context for Social Partnership in Ireland", Wheel Website: <http://www.wheel.ie/user/content/view/full/325>

ממשיות המתבססות על מסקנות הדוח האסטרטגי, וכן הסכמי שכר שהצדדים הגיעו אליהם (בפרק 4 יוצגו עיקרי הדוח האחרון לשם המחשה).⁹

ראוי להדגיש שמנגנון השותפות החברתית אינו מבטל את תפקידה המרכזי של הממשלה בקביעת המדיניות הרצויה. הממשלה היא הפורום שבו נערכים הדיונים בין השותפים החברתיים, היא שמזמינה את הנציגים להשתתף בדיונים והיא שקובעת את גבולות הדיון. כמו כן, הממשלה מתווכת בין גורמים ומנהלת את המשא-ומתן.

המשא-ומתן שונה מהותית ממשא-ומתן בילטרלי בין שני גורמים (למשל בין המדינה לאיגוד עובדים), שבו צד אחד מציג רשימת דרישות והצד האחר נאלץ לקבלן או לסרב להן. כאשר יש ייצוג למגוון גורמים בעלי אינטרסים צולבים ומשותפים, הליך ההתדיינות מאפשר לכל צד להציג את עמדותיו, לשמוע את עמדות הצדדים האחרים ולהתאים את עצמו לעמדות האלה. נוסף על כך, ההתדיינות הרחבה מאפשרת להגיע לפתרונות יצירתיים ומערכתיים לבעיות שעל סדר-היום.

4. הסכם השותפות החברתית משנת 2003 – תמצית¹⁰

כאמור, ששת ההסכמי השותפות החברתית שנחתמו באירלנד מאז 1987 אינם זהים בתבניתם. עם זאת, יש קווי יסוד משותפים לכולם. הסכם השותפות החברתית האחרון נחתם בשנת 2003 והוא קרוי "לתמוך בהתקדמות" (Sustaining Progress). המטרה המרכזית של הסכם זה היא להוסיף ולקדם את החברה האירית בתקופה של חוסר ודאות, ובתוך כך לעמוד בכמה תנאים: תמיכה בצמיחה הכלכלית, שמירה על שיעור מועסקים גבוה ועל רמת אבטלה נמוכה והבטחת רמת חיים נאותה לכל אזרחי המדינה. את אלה יש להשיג תוך חיזוק התחרותיות של המשק וחיזוק יכולתו לצמוח כשמתקיימים תנאים בין-לאומיים חיוביים. להלן נציג את עיקרי המדיניות המוצעים בהסכם כדי לקדם מטרות אלו. ההסכם עצמו מתפרס על כ-125 עמודים, וכולל הפניות רבות להסכמים נוספים שנחתמו בין הממשלה לשותפים החברתיים בנושאים פרטניים. על כן, לא נדון בהסכם דיון מעמיק אלא נציג את הפרמטרים העיקריים הנדונים בו.

שני חלקים עיקריים בהסכם:

החלק הראשון מתווה את הפרמטרים העיקריים הנדונים בהסכם ואת אופן ההתקשרות בין הממשלה לבין השותפים החברתיים. להלן הפרקים בחלק זה:

א. מבוא: מציג את הגישה הכללית שביסוד ההסכם ואת המשימות העיקריות שהסכם צריך להתמודד עמן.

ב. התקשרות בין השותפים החברתיים לממשלה: בפרק זה מוצגת ההסכמה בין הממשלה לשותפים החברתיים בנושא הליך הבקרה על יישום המלצות המדיניות שבהסכם. בין היתר, הוחלט להקים מנגנון היגוי בהשתתפות נציגי הממשלה והשותפים החברתיים, שיהיה אחראי לניהול ההסכם וליישומו.

⁹ S. Wagle, P. Shah, "Case Study 1 – Ireland: Participation in Macroeconomic Policy, Making and Reform", The World Bank, Note no. 77.

¹⁰ Gov. of Ireland, "Sustaining Progress: Social Partnership Agreement 2003-2005", Stationary Office, 2003.

ג. **יוזמות מיוחדות:** בהסכם הועלו עשר יוזמות מיוחדות שיש לקדם בתקופת הסכם. יוזמות אלו מתמקדות בסוגיות שהוחלט שהן עומדות בראש סדר עדיפויות הציבורי. ועדת ההיגוי תחליט על אופן התקדמותה של הפעילות בכל אחד מהתחומים.

ואלה התחומים: אבטלה ארוכת טווח; עוני בקרב ילדים; שימוש בסמים ובאלכוהול; דיור; זמינות הביטוח ועלותו; הגירה ויחסים בין-תרבותיים; טיפול בבעיות במערכת ההשכלה, ובכלל זה הגברת האוריינות והחשיבה כמותית ומניעת נשירה מוקדמת מהמערכת; ניהול פסולת; טיפול בילדים, בנכים ובקשישים; שיתוף כל האזרחים ב"חברת המידע".

ד. **מדיניות מקרו-כלכלית:** המטרה המקרו-כלכלית העיקרית של ההסכם היא לשמר את ההתקדמות של השנים הקודמות. בטווח הביניים המטרה היא להביא לידי צמיחה שתאפשר לשמור על רמת אבטלה נמוכה ולעצב חברה שוויונית יותר. בהסכם מפורטים העקרונות שינחו את קובעי המדיניות בעת קבלת החלטות בדבר המדיניות המקרו-כלכלית למען השגת המטרות האלה. העקרונות המנחים: שמירה על אינפלציה נמוכה, הוצאות ממשלתיות שלא ייצרו גירעונות לדורות הבאים, עידוד התחרותיות על-ידי הסרת מגבלות רגולטוריות, שיתוף כל מגזרי האוכלוסייה בפעילות הכלכלית ועוד.

כדי ליישם עקרונות אלו קווי המדיניות מפורטים בשלושה מישורים: הוצאות ממשלתיות; מיסוי ותחרותיות; אינפלציה. על-פי רוב לא מוצגים יעדים מספריים מדויקים במישורים האלה, אלא העקרונות שינחו את קבלת ההחלטות בכל אחד מהתחומים. כך למשל, נקבע כי הוצאות הממשלה יהיו מאוזנות ביחס להכנסות המדינה, וייקבעו לפי העקרונות האלה:

- שיפור היעילות והאפקטיביות של ההוצאות הממשלתיות על-ידי יתר הדגשה של סטנדרטים של שירות, שקיפות ועמידה ביעדים.
- פעולה לפי סדר העדיפויות של הממשלה, הכרוכה בהעברת תקציבים מתוכניות שמקומן בסדר העדיפויות נמוך לתוכניות שמקומן גבוה, בדגש מיוחד על מדיניות ותוכניות שיוצרות צמיחה; ויתור על תוכניות שכבר אינן אפקטיביות.
- שמירה וחיזוק של ההשקעה בתשתיות ציבוריות, אם במישרין ואם בשיתוף פעולה עם הסקטור הפרטי.
- הפניית משאבים ומתן עדיפות לשכבות החלשות ביותר; הגדלת ההוצאות החברתיות כדי שיתאפשר טיפול בבעיות החברתיות העיקריות, וכך תעלה רמת החיים של השכבות החלשות ויצטמצמו הפערים החברתיים.
- בתחום קידום ההשקעות וקידום התעשייה והפיתוח, יש לוודא שההשקעה כדאית. לכן, סעיפים אלו של התקציב צריכים להיות נתונים בבקרה צמודה, והמנגנונים שמנתבים תקציבים אלו צריכים להיות שקופים ולקבל החלטות המבוססות על מדדים אובייקטיביים.

ה. **בנייה, שמירה ושיתוף של פיתוח כלכלי ושגשוג כלכלי:** אחת המטרות העיקריות של ההסכם היא לוודא שהמבנים הכלכליים של אירלנד מאפשרים לכוון פיתוח ושגשוג כלכלי שכל שכבות האוכלוסייה ייהנו מפרותיו. בהסכם מוגדרות מטרות משותפות בכיוון זה, פעולות שכבר ננקטו ופעולות מוצעות בשלושה תחומים:

1. תשתיות: ראשית, מודגש כי בתקופת ההסכם לא יצטמצם סכום ההשקעה בתשתיות. שנית, הומלץ להשקיע בתשתיות במסגרת שותפויות בין חברות פרטיות לממשלה, אולם רק לפי קווי מדיניות מוגדרים שנוסחו בהסכם קודם בין השותפים החברתיים לממשלה. כמו כן, בהסכם מודגשים תחומים מסוימים שיש לקדם, כגון תשתית פס רחב, תחבורה ציבורית (ובכלל זה הקמת רכבת תחתית בדבלין) והשקעה בכבישים (ובכלל זה קידום של תוכנית תחבורה כוללת חדשה לאזורים הכפריים).

2. איכות הסביבה: ההסכם דן בשתי סוגיות עיקריות – שיפור איכות המים והגבלה של פליטת הגזים – ומכתיב את הצורך בקידומן באמצעות תוכניות.

3. התאמה לשינויים ב"סביבה הדינמית" – בהקשר זה הדוח עוסק בכמה סוגיות:

- השקעה במחקר ובפיתוח, בעיקר בתחומים שבהם אפשר להגיע ליתרון יחסי, כגון ביו-טכנולוגיה. לשם כך תשקיע הממשלה בפרויקטים שנועדו למשוך בני נוער לתחומי מדע, ותתמוך בפיתוח תוכניות ללימוד ביו-טכנולוגיה בבתי-הספר.

- רכישת השכלה כל החיים: המטרה היא לקדם רכישת השכלה מתמשכת כל ימי חייו של אדם (גם כשהוא נמצא בשוק העבודה). הממשלה והשותפים החברתיים חתמו על הסכם נפרד שמציב מסגרת אסטרטגית לקידום מטרה זו. בין היתר הוחלט להקים "משרד לאומי לשוויון בגישה להשכלה גבוהה", שנועד להבטיח שאנשים מכל המגזרים ישתתפו במערכת ההשכלה הגבוהה.

- עסקים קטנים: ההסכם מכיר בחשיבותם של עסקים קטנים לפיתוחה של כלכלת אירלנד. הממשלה תפעל לשיפור התנאים שיאפשרו שגשוג של עסקים קטנים על-ידי הסרת הגבלות ביורוקרטיות ורגולטריות מיותרות, הגברת התחרותיות וקידום העברה של ידע טכנולוגי לעסקים אלו.

- סוגיות נוספות: יזמות, תיירות, קידום שותפות בין צפון אירלנד לדרומה והיחסים בין אירלנד לאיחוד האירופי.

ו. **חתימה לחברה הוגנת ושוויונית:** נושא מרכזי בהסכם השותפות הוא בנייה של חברה הוגנת לכל אזרחי המדינה, חברה שבה לכל האזרחים יהיו משאבים והזדמנויות לחיות בכבוד וגישה לשירותים ציבוריים איכותיים. לשם השגת מטרה זו מוגדרים יעדים ומוצעות דרכי טיפול בבעיות העוני, הבריאות, האי-שוויון וחוסר הנגישות לשירותים ציבוריים.

בין היתר, הוחלט להעלות בהדרגה את קצבת הזקנה לכ-34% מהשכר הממוצע במשק ולהוסיף ולהעלות בהדרגה את קצבאות הילדים. כמו כן, הממשלה התחייבה להעלות את קצבאות אלמנות. בדרך כלל, מבנה תשלומי ההעברה צריך לאפשר קיום בכבוד מעל קו העוני, ובד בבד לעודד יציאה לעבודה של מי שמסוגל לעשות זאת.

החלק השני של ההסכם דן בשוק העבודה. בחלק זה כלולים הסכמי שכר קיבוציים בסקטור הפרטי ובסקטור הציבורי. נוסף על כך, הוא עוסק בסוגיות קרובות כגון קביעת שכר מינימום (נקבע כי שכר המינימום יהיה 7 יורו בשעה) והסדרת יחסי עובד-מעביד.

ההסכם מציג מגוון רחב של אמצעים שמטרתם לשמור על זכויות העובדים, להבטיח שוויוניות, לשפר את כישוריהם של עובדים, לשמור על בריאות העובדים ועל ביטחונם, להביא לידי יתר איזון בין עבודה לפנאי ולשפר את השתלבותם של עובדים מהגרים בשוק העבודה.

בחלק זה מוצגת גם תוכנית למודרניזציה של השירות הציבורי. העלאות השכר המתוכננות בשירות הציבורי תלויות ביישומה ההדרגתי של תוכנית זו.

5. דיון במבנה השותפות החברתית: יתרונות וחסרונות

יש המותחים ביקורת על מנגנון השותפות החברתית. טענה אחת היא שהתהליך מעצים את כוחם של איגודי העובדים וכך נשמרות רמות השכר והזכויות של החברים בהם על חשבון מובטלים שמוכנים לעבוד תמורת שכר נמוך יותר. כמו כן, החופש של הממשלה לקדם רפורמות נפגע עקב הצורך להגיע להסכם עם איגודי העובדים. לנוכח טענה זו ראוי להזכיר ששיעור האבטלה באירלנד הוא כ-4% בלבד. אמנם נכון שתחומים מסוימים במשק האירי עדיין אינם תחרותיים די הצורך (למשל תחום החשמל), אולם כפי שנוכחנו מההסכם של 2003, חתירה לתחרותיות היא אחד היעדים העיקריים של ההסכמים.

ביקורת נוספת על מנגנון השותפות החברתית היא שבעטייה נפגע ההליך הדמוקרטי, שכן מדיניות הממשלה מושפעת מקבוצות אינטרס שהציבור לא בחר בהן. יתרה מכך, יש הטוענים כי קבוצות האינטרס אינן מייצגות בהכרח את המגזרים שהן אמורות לייצג.¹¹

התומכים במבנה השותפות החברתית מדגישים כי המעבר לשיטת השותפות החברתית באירלנד מורגש היטב והשפעתו חיובית. בתקופת השפל של שנות ה-80 הציג כל מגזר או קבוצת אינטרס את דרישותיו לממשלה. כדי להיענות לדרישות האלה נאלצה המדינה לקחת הלוואות או לנהל כלכלה אינפלציונית. השותפות החברתית שינתה את הדינמיקה, שכן כל הגורמים הובאו לזירה אחת ונאלצו להתמודד עם נתוני המשק בכללותם ועם מגוון הסוגיות שעומדות על הפרק. הידע שלהם התרחב, והם נאלצו להתאים את דרישותיהם במידה זו או אחרת למציאות הכלכלית. הצירוף של נציגי המגזרים החלשים במשק לשותפות החברתית מיתנה שסעים חברתיים ואפשרה לממשלה לקדם מדיניות שמביאה בחשבון את הצרכים של מגזרים אלו כפי שהם מבינים אותם.

במבחן התוצאה, ציינו בפתח הדברים כי המשק האירי נחשב לאחד מסיפורי ההצלחה של 15 השנים האחרונות. אמנם אי-אפשר ליחס את הצמיחה במשק בלעדית למבנה השותפות החברתית, אך דומה שלמנגנון זה יש חלק בהצלחה. אמנם הביקורת על השותפות החברתית אינה בטלה בשישים, אולם אל

¹¹ S. Wagle, P. Shah, "Case Study 1 – Ireland: Participation in Macroeconomic Policy, Making and Reform", The World Bank, Note no. 77.

מול ביקורת זה יש לזכור כי כל ממשלות אירלנד ב-19 השנים האחרונות – בראשותן של מפלגות מתחרות – אימצו מודל זה. נראה שעובדה זו מדברת בעד המודל יותר מכל טענה אחרת.

מקורות

Broaderick S., "Community Development in Ireland – a Policy Review", **Community Development Journal**, January 2002

O'Donnell R., "Ireland's Economic Transformation: Industrial Policy, European Integration and Social Partnership", University of Pittsburgh, Center for West European Studies, Working Paper no. 2, December 1998

Wagle S. and P. Shah, "Case Study 1 – Ireland: Participation in Macroeconomic Policy, Making and Reform", The World Bank, Note no. 77

Government of Ireland, "Sustaining Progress: Social Partnership Agreement 2003-2005", Stationary Office, 2003

Wheel – Support, Advocacy and Leadership for Community and Voluntary Activity, "History and Context for Social Partnership in Ireland", <http://www.wheel.ie/user>

אתרי אינטרנט

אתר משרד ראש ממשלת אירלנד : [/http://www.taoiseach.gov.ie](http://www.taoiseach.gov.ie)

אתר Wheel : <http://www.wheel.ie/user>

